

Uretatarrak, probia zainetan

**URETA EDO UDAETA. ZIHARREKO
BUELTAREN GAIN-GAIÑETXUAN
BASARRI BAT, ORMAETXEA ABIZEN
BEREKO HIRU GIZONEN JAIXOTETXIA.
JOSE JOAKIN AITXITXA, EUSEBIO AITXA
ETA JESUS SEMIA. ENTZUTE HAUNDIKO
IDI-PROBALARIXAK. HIRU BELAUNALDI,
PLAZA ETA ENKATXUETAN URETA
IZENAREN OIÑATZA LAGATAKUAK.**

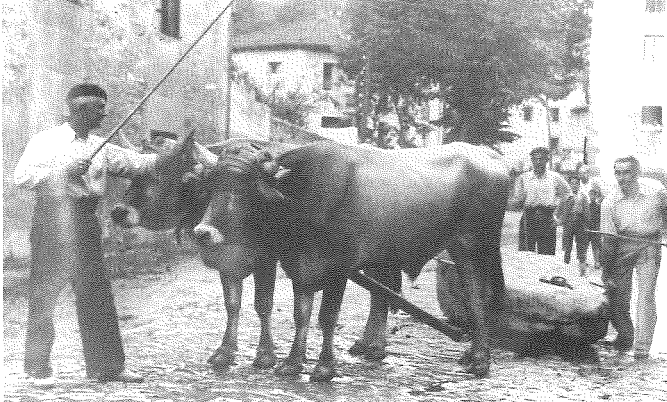
Edurra ein dau azken egunotan eta gehixao eitzeko ustia daka. Kotxia hartu eta Uretako bidia hartzen dot. Harek gora orduko pendizeak, itzelak benetan! Jesus eta famelixiak ataira urtetzen dostie. Ezkatzian be-

hekosua; estimau hartzen da kanpoko hotzari aurre eitzeko. Kafitesnia ia hartuko dodan? Zelan esan ezetz etxeko behixan esniakin prestatutako nata eta guzti horri! Danerako astixa dakagu, luze juan da gauzia eta nirekin batera etxeuak dakaraz aitzari gal-

Jesus Ormaetxea, semia

Eusebio Ormaetxea, aitxa. Idixen aurrian itxaurren eitzen Ermuko Probalekuan 1945ian

derak eitzen, jakinguran.

Grabagaillu batek sarritxan atzera botatzen dau jendia, Jesus ez. Kontularixa da. Bere 78 urtetan bizi eta ikusitxako gauza asko ditxu buruan gordeta, fetxa eta datu kontuetan atzian lagata danak eta itxaurren eñaz idi bikotiak zuzentzen egotiak proba munduaren aparteko ezaguperia emon dotsa. "Hasi Oiartzunen eta Karranzaraiñok, probaleku danetan egondakua naz ikusten. Bitxorixa partian beste bost lekutan be bai", gogoratzten dau Jesusek. Ume-umetatik ezagutu dau probarako joeria eurenian, "afeziñua beti euki dot nik". Oiñ ez dake idirik, baiña kortan ganau buru banaka batzuk eukitxa eusten dotsa idi faltiorri. Probetan buru-belarri ebillen sasoi an makiñatxo manta eta sari irabazitxakua da. Urdulizen Bizkaiko Txapelduna etarata dago eta "Corte Ingles" Sariaren 1976ko lelengo ediziñuaren irabazlia bera izan zan.

Jose Joakin aitxitxa gizon haundixa zan, 1,99 m. neur-tzen zitxuan. Idixak hartu eta Somorrostroko minetara jua-

ten zan, bizimodua etartzera; astebetian, goizetik eta gabera biharra eiñ eta hurrengo astia etxian eitzen eban. Proba mundua gustoko ebanetz, Tolosako puntarainok juaten zan oiñazian Elgeta eta Bergaratik itzain (idizain), karretero modura idi barik jokatzer. Eusebio honen semiak Txantxi-ku tabernia dauan lekuan zerrra txiki bat ekan, egurra eta egur-ikatzaren salmentiak. Astelehenero gero, probara; gehixen bat Durangaldeko enkatxuetan hartu eban parte. Probia luzia izaten zan, ordu betekua; gaur egun erdira etorritxa dago. Sasoi baten idi-xak korta guztixetan euazen eta egunero eitzen ziran aprobak, ze basora edo solora etaratzten ziran biharrera. Traktorak sartu ziranian, idixok baztartuz juan ziran. Gaur egunian dagozenak idi jabiak kapritxora dakez, ondo zainduta eta beste zeregiñik barik probarako prestatuta. "Gehixenak dake errobera haundi bat etxe inguruan; kargia ipiñi hari eta haxe ebalten dabe atzera eta aurrera, propio eindako enkatxuan, karrejuan", argi-

tzen dosku Jesusek. Idixak balixo itzela daka gaur: "oiñ 60 urte 2.000 pzta. balixo banean idi batek, gaur bi edo hiru milloiren bueltan dabil", kalkulatzten dau..

Posturia tarteko

Bizkaiko Probalekurik zaharrena da Ermukua, "nik be-

Jose Joakin Ormaetxea, aitxitxa

ti entzun dot hori eta gaztia nintzala astelehen guztixetan jokatzen zan". Eta tartian dirua beti "dirurik ez balego, zer jokatuta eta korredorerik ez balegoz, akabo probia!". Saltsia, postura bihar da "jokua benetakua bada, diru dexente badago jokuan haretzek ekartzten dau jenderik gehixen", gehitzen dosku gure berrie-moilliak.

Indar gehixao euki deixan, ganauari botikak emotia galazota dago eta proba danen kontrola eruaten da. Esate baterako, jaialdi baten 6 idik jokatzen badabe, zozketau eta idi bati eitzen jakoz analisisak. Bartzelonara bialdu eta positibo emon ezker, 6 hillabeteko plazaratu eziñeko zigorra eta multa gogorra daka jabiak.

Idixei aurrera eiñ eragitzeko berbia? "estu dabillenian, klase danak; aida! normalian" eta geratu eragitzeko? "ez da ezer esateko premiñarik egoten. Geratu! Atzeko harrixak geratu eragitzen dotse!", diñosku barrezka Jesusek. Idi batek egunero lau bat kilo baba baltz eta sahixa jaten dau. Probarako bere sasoirik onena sei urtetik hamar bat urtera bitartekua izaten da; gaztiegiak ez dira komeni. Peroztu ezker, nork sosegau buztarixan? Mantsuak izaten dira generalmentian, baiña tartian okerrak

**"untza luze eta karga
haundixekin, idixa
apurtu eitzen da"**

be egoten dira. Buztarixia alkar lotzeko euki arren, batek bestiak baiño gehixao tiratzia eta buztarixia erdibitzia be suertau leike, "okerkerixak eitzen badakixez, eskillaretan gora eta... Publikua estu hartzen dabe sarritxan", esaten dosku Jesusek.

Harri eta eguraldixaren zerikusixa

Idixak baiña ez dira dana, ze harri ebalten dan be asko esan gura dau "harri batetik bestera alde haundixa dago. Kareatxa izaten da gehixen-guetan, baiña batzuk astunauak izaten dira. Base, behe haundixa badaka, nekezago tatarrasten da enkatxuan, probalekuan. Ligerrago ibilli daitezen, eitzen dotsie ertzetatik jan", diñosku Jesusek. Pixuan be gauzak asko aldatu dira; hiru milla killoko harritzarrik mobidu bihar eben modura, oin bi millara ez dira aillegatzen.

Harritzekua bada be, eguraldixak bere zer esana daka: eurixa eta umeltasuna ez dira onak; izotza eta hegoziakin,

ostera, harrixa soltiago dabil. Horregaitxik probaleku zarratuak gustatzen jakoz Uretari, denpora bardiñian untza gehixao eitzeko aukeria emoten dabezelako eta kanpokuetan gora-behera gehixao egoten diralako. Untza kontua sasoi batetik hona be aldatuta dago; 28 metroko luzeeratik plaza asko 25-26 metrora etorritxa dagoz eta bere ustez, "arrazoia dake probalarixak, untza luze eta karga haundixekin idixa apurtu eitzen dalako".

Jesus Ormaetxea Aitxixo ondoko Ureta basarrixan bizi da, baiña ermuarrok plaza erdixan parau eta gorutz begiratu ezker edozein momentutan ikusteko aukeria dakagu. Ez, ez dakagu bere etxeko ataitik agur eitzen, ez. Ermuko Probalekua zanan onduan (gaur taxixen paradia) eta etxerik luzienaren horman, graffitti baten margoztuta dago buztartutako idi bikote bat bere itzaiñekin. Euretako bat Jesus. Uretatar bat nun hobeto Probalekua nun egon zan akordau eragitzen baiño?

Estibalitz González

KUS KUS
kafe antzokia

Ermuko leku aproposena

Komentukua z/a

Eguneroko zerbitzua:
ERMUA, EIBAR, MALLABIA,
ZALDIBAR, BERRIZ, BILBO

Zama guztientzako eskualdeko zerbitzua
ERANDIO GARRAIOAK

Bulegoa: Zeharkalea, 27 • (943) 17 03 14 •
ERMUA

komunitateak
aseguruak
San Pelayo
aholkularitza
fiskal eta juridikoa
Tel./Fax. 943 17 15 65 / 943 17 25 04
San Pelayo 6-A (Eroski gainean) 46 P.K. - Ermua

MUGA
San Pelayo 4A behea
Telefona: 17 64 77
ERMUA

IAKADEMIA
ERMUA INFORMATIKA
TRESNERIA ETA OSAGAI
INFORMATIKOEN SALMENTA
Goienkale kalea z/g
Telefona (943) 17 90 38

IZOTZ
KONJELATUAK
Ermuko Merkatua,
54 eta 55 postuak
943 17 41 01
Arrasateko Merkatua
943 77 05 98

TXALAPARTA
TABERNA
Ezagutzen gaituzu
Badakizu non gaituzun

943172665 ERMUA
BAGROS Zubiaurre 20
Pintxoak, otartekoak...
eta hostalarien umore ona